คู่มือการฝึกอบรม

การถ่ายทอดองค์ความรู้ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ OTOP

ตำบลเกาะตะเภา อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก

ภายใต้โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
1ตำบล 1 มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

คำนำ

โครงการการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ OTOP แบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย องค์การ บริหารส่วนตำบลเกาะตะเภา อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก จัดทำขึ้นตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ได้ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโครงการของรัฐบาล ซึ่งเนื้อหาภายในส่วนใหญ่ จะกล่าวถึงการพัฒนาฝีมือแรงงานและการยกระดับอาชีพของประชาชนในพื้นที่ตำบลเกาะตะเภา อำเภอบ้าน ตาก จังหวัดตาก ตลอดจนแบ่งการศึกษาออกเป็นขั้นตอน ตั้งแต่ข้อมูลเบื้องต้น ผลการปฏิบัติในด้านการพัฒนา ฝีมือแรงงานชุมชน

เนื้อหาภายในเล่ม เกิดจากการศึกษาพื้นที่โครงการแล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จนทราบถึงศักยภาพพื้นที่ในด้านที่ดีและในด้านที่ควรปรับปรุง โดยใช้แนวความรู้ที่ได้ศึกษามา เอกสารและตำราต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมาผสมผสานกันจนเกิดเป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งเอกสารเล่มนี้ สามารถนำความรู้และข้อมูลภายในไปประยุกต์ใช้หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับการพัฒนาฝีมือแรงงานชุมชนพื้นที่ ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะตะเภา อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก เล่มนี้ ได้ทำการรวบรวมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ การถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ OTOP องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะตะเภา อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก จึงเหมาะสำหรับผู้ที่สนใจหรือสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ในการนำไปประยุกต์ ปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อความ เหมาะสมกับพื้นที่โครงการนั้น ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีอย่างไรก็ตาม โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคม รายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะตะเภา อำเภอบ้านตาก จังหวัด ตาก เล่มนี้ อาจมีข้อผิดพลาดอยู่ บ้างบางประการ เนื่องมาจากความรู้ ความเข้าใจของคณะผู้จัดทำโครงการ จึงใคร่ ขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

สารบัญ

หน้า

คำนำ.....ก
สารบัญ.....ข
แนวทางดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร
ที่มาและความสำคัญ..... 1
วัตถุประสงค์ของคู่มือการฝึกอบรม.....2
ขั้นตอนการดำเนินงาน.....3
ระยะเวลาการดำเนินกิจกรรม.....4
แนวทางดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร.....5
หลักการและเหตุผล.....5
สบู่สมุนไพร.....8
วิธีการทำสบู่ก้อนสมุนไพร.....9
ตะกล้าจักรสาน.....12
วิธีการทำตะกร้าจักรสาน.....13
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....16
โครงสร้างของหลักสูตร.....17
เวลาในการฝึกอบรม.....17
แนวทางการฝึกอบรม.....17
สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม.....17
การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรม 17
เกณฑ์การประเมินผลการฝึกอบรม.....18
กลุ่มเป้าหมายในการฝึกอบรม.....18
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....18
ภาพผนวก.....ค

แนวทางดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร
“การถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ OTOP”
พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะตะเภา อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก

๑.ที่มาและความสำคัญ

โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product) หรือ โอทอป (OTOP) เป็นโครงการกระตุ้นธุรกิจประกอบการท้องถิ่น แนวคิดโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือ โอทอป ที่ได้รับการออกแบบโดยคณะทำงานโครงการ "หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์" พรรคไทยรักไทย ของทักษิณ ชินวัตร สมัยที่ยังดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๙ จึงได้ถูกนำมาเป็นโครงการหลักโครงการหนึ่งของรัฐบาล โดยโครงการดังกล่าวมีเป้าหมายจะสนับสนุนผลิตภัณฑ์ลักษณะเฉพาะที่ผลิตและจำหน่ายในท้องถิ่นแต่ละตำบล โดยได้รับแรงบันดาลใจมากจากโครงการหนึ่งหมู่บ้านหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OVOP) ที่ประสบความสำเร็จของญี่ปุ่นมาเป็นแบบอย่าง “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวคิดที่เน้นกระบวนการสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ ในแต่ละหมู่ บ้าน ชุมชนหรือ ตำบล เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้แต่ละชุมชนได้นำทรัพยากรภูมิปัญญาในท้องถิ่นมา พัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และบริการคุณภาพที่มีจุดเด่นและมูลค่าเพิ่มเป็นที่เป็น ที่ต้องการของตลาด สอดคล้องกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของท้องถิ่น โดยยึดหลักการพึ่งตนเองของชุมชน และรัฐพร้อมที่จะช่วยเหลือในด้านความรู้สมัยใหม่และการบริหารจัดการ เชื่อมโยงสินค้าชุมชนสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

นอกจากนี้ยังเป็นแนวคิดที่ต้องการให้แต่ละท้องถิ่นมีผลิตภัณฑ์หลักอย่าง น้อย ๑ ประเภท ที่ใช้วัตถุดิบทรัพยากรของท้องถิ่น ลดปัญหาการอพยพย้ายถิ่นไปสู่เมืองใหญ่ เป็นการสร้างเศรษฐกิจชุมชนที่สอดคล้องกับการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอ เพียง และเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น สร้างชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ การดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องนั้นเป็นกลยุทธ์การพัฒนาที่ต้อง อาศัยหมู่บ้านเป็นหน่วยการพัฒนาเบื้องต้น

ผลิตภัณฑ์ ไม่ได้หมายถึงตัวสินค้าอย่างเดียว แต่เป็นกระบวนการทางความคิดรวมถึงการบริการดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม การรักษาภูมิปัญญาไทย การท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรมประเพณี การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์คุณภาพที่มีเอกลักษณ์ มีจุดเด่นจุดขาย ที่รู้จักกันแพร่หลายทั้งในและต่างประเทศหลักการพื้นฐาน

๑. ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล (Local yet Global) ผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

๒. พึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ (Self – Reliance – Creativity) สร้างกิจกรรมที่อาศัยศักยภาพของท้องถิ่น คิดค้นพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้สิ่งที่ดีที่สุด เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชนไม่ซ้ำแบบกันและเป็นที่ยอมรับทั่วไป

๓. การสร้างทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) สร้างบุคลากรที่มีความคิดกว้างไกลมีความรู้ ทักษะ ความสามารถในการผลิตและบริการมีจิตวิญญาณแห่งการสร้างสรรค์

หลักการดังกล่าวไม่ได้เน้นการให้เงินสนับสนุนแก่ท้องถิ่น เพราะอาจไปทำลายความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชน รัฐบาลเพียงให้การสนับสนุนด้านความรู้ เทคโนโลยีที่จะพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ตลอดจนด้านการประชาสัมพันธ์ และช่องทางการจำหน่ายสินค้าสู่ตลาดต่างๆเพื่อไปสู่เป้าหมายหลัก ๓ ประการคือ

๑. มาตรฐานผลิตภัณฑ์คุณภาพระดับสากล

๒. มีเอกลักษณ์เป็นที่ลือชื่อเพียงหนึ่งเดียว

๓. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการปรับปรุงเทคโนโลยี

<u>กิจกรรมหลักที่สำคัญ</u>

๑. ขยายสินค้าท้องถิ่นไปยังตลาด โดยเป็นผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น เพื่อเป็นการอนุรักษ์ มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพเพื่อขยายออกสู่ตลาดทุกระดับ

๒. ผลิตและคิดค้นขึ้นเองโดยคนในชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนเป็นผู้ให้การสนับสนุน ในด้านความรู้ เทคโนโลยี เครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นและการวิจัยที่ครบวงจร

๓. สร้างบุคลากรที่มีคุณภาพของท้องถิ่น มีความรู้ความสามารถความคิดกว้างไกล มีการบริหารจัดการที่ดี มุ่งเน้นการผลิตและบริการโดยคำนึกถึงผู้บริโภคเป็นหลัก

<u>ยุทธศาสตร์การพัฒนา OTOP</u>

การดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ในการเชื่อมโยงจากท้องถิ่นสู่สากลในการพัฒนา คุณภาพ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP ไปสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทยจึงได้กำหนดให้ “การส่งเสริมอาชีพผลิตสินค้า OTOP” เป็นนโยบายเร่งด่วนที่สำคัญ เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ให้กับชาวบ้านในชุมชนท้องถิ่น โดยมอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืนเป็นรากฐานเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเริ่มจากการรวมกลุ่มของชาวบ้านระดับฐานรากในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ ในท้องถิ่นให้เป็นผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างพลังการพึ่งตนเองและ ช่วยเหลือกันของชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพทั้งในระดับบุคคล ระดับครัวเรือน ระดับกลุ่ม ชุมชน หมู่บ้าน ตำบล ตลอดจนเครือข่ายกลุ่มอาชีพต่างๆ ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการตามแนว ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถพัฒนา ต่อยอดไปถึงระดับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต่อไป

๒.วัตถุประสงค์ของคู่มือการฝึกอบรม

๑. เพื่อหารายได้ให้แก่คนในชุมชน ในสภาวะโรคระบาด COVID-19

๒. เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ทรัพยากรของชุมชน ต่อยอดและเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า OTOP

๓. เพื่อยกระดับผู้ประกอบการให้มีกิจการที่ดีขึ้น

๔. เพื่อเสริมสร้างให้ภูมิปัญญาและทรัพยากรในท้องถิ่นให้มีคุณภาพ

๓.ขั้นตอนการการดำเนินงาน

โครงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ OTOPเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนในตำบล ทางโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ๑ ตำบล ๑ มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP เป็นผลิตภัณฑ์ที่รักสิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรในการเพิ่มมูลค่า

ขั้นการสร้างและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ๑ ตำบล ๑ มหาวิทยาลัย ต.เกาะตะเภา เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดทำหลักสูตรและคู่มือการฝึกอบนมหลักสูตรการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าOTOP สำหรับให้วิทยากรดำเนินการจัดฝึกอบรมนำไปใช้เป็นแนวทางการจัดฝึกอบรมในพื้นที่ตำบลเกาะตะเภา โดยดำเนินการดังนี้

๑. ศึกษาความต้องการในการจัดทำหลักสูตร โดยการเตรียมข้อมูลที่จำเป็น ได้แก่ ศึกษาความต้องการและความคาดหวังของผู้อบรมโดยการสอบถามประชาชนที่อาศัยอยู่ที่ตำบลเกาะตะเภา เพื่อเป็นข้อมูลการจัดทำหลักสูตรการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP

๒. ประสานงานคณะทำงานและจัดประชุมคณะทำงานจัดทำหลักสูตรและคู่มือการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้า โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ๑ ตำบล ๑ มหาวิทยาลัย (ตำบลเกาะตะเภา) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก ประกอบด้วย หัวหน้าโครงการ ผู้แทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้รับผิดชอบโรงการ

๓. จัดประชุมพิจารณาหลักสูตรการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าให้มีความถูกต้อง ครอบคลุม และเหมาะสมกับระยะเวลาในการดำเนินการจัดฝึกอบรม จำนวน ๑๘ ชั่วโมง

๔. จัดทำรูปเล่มคู่มือการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP สำหรับการนำไปใช้ในการประชุม ชี้แจงแนวทางการจัดฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP

ขั้นการขับเคลื่อนการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าลงสู่การปฏิบัติในพื้นที่ตำบลเกาะตะเภา

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ๑ ตำบล ๑ มหาวิทยาลัย ตำบลเกาะตะเภา ดำเนินการจัดฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP ดังนี้

๑. โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ ๑ ตำบล ๑ มหาวิทยาลัย ตำบลเกาะตะเภา แจ้งโอนงบประมาณโครงการฝึกอบรมเพื่อขับเคลื่อนการฝึกอบรม

๒. หน่วยดำเนินการจัดฝึกอบรมวางแผนการบริหารการจัดฝึกอบรมหลักสูตร การพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP

๓. สำนักงานดำเนินการจัดฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP รวมทั้งวัดและประเมินผลการฝึกอบรมตามเกณฑ์ที่กำหนดหลักสูตรไว้

๔. ดำเนินการติดตามผลให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดฝึกอบรมหลักสูตร หลักสูตรการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP

ขั้นตอนการสรุปผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP การทำสบู่สมุนไพร (Herbal Soap) และการทำตะกร้าจักสาน

โครงการเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมการพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อรายงานผลการดำเนินงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนรับทราบ จึงดำเนินการดังนี้

๑. ผู้รับผิดชอบโครงการเตรียม ผู้รับผิดชอบโครงการเตรียมผล ผู้รับผิดชอบโครงการเตรียมผลการดำเนินงานปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการจัดฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาบรรจุภัณฑ์

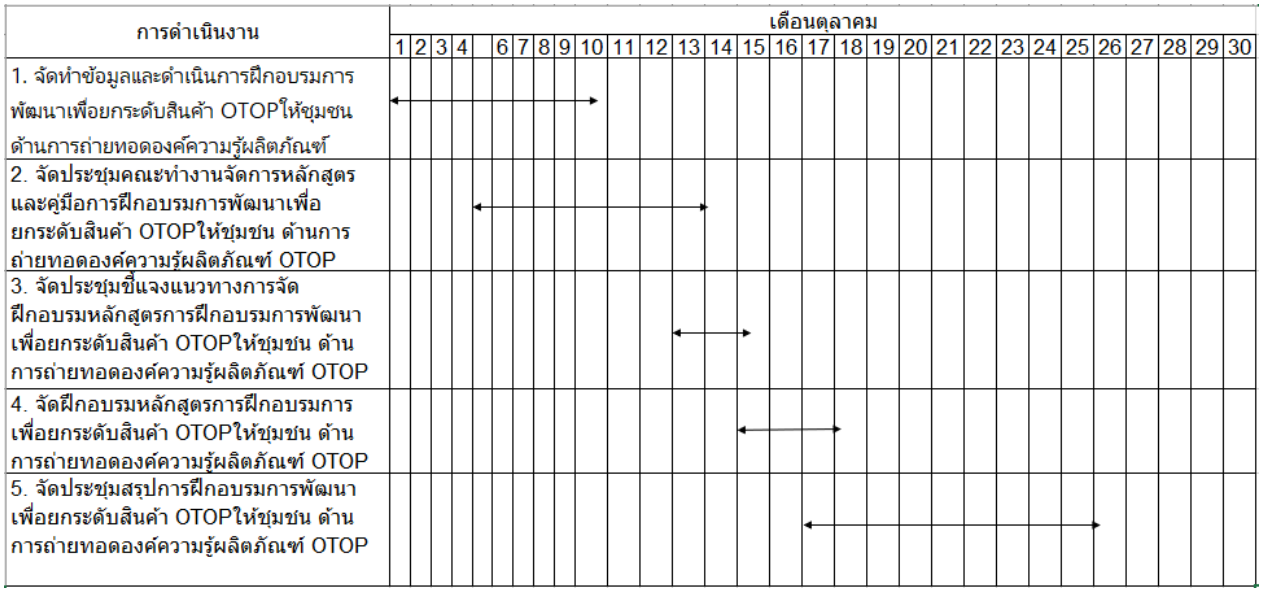
๒. จัดประชุมสรุปผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การฝึกอบรมการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ จากวิทยากรและผู้รับผิดชอบจัดทำโครงการ เพื่อนำมาปรับปรุงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานและสรุปองค์ความรู้ฝึกอบรมสำหรับนำไปใช้ในการฝึกอบรม

๓. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมการพัฒนาบรรจุภัณฑ์

๔. รายงานผลการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนรับทราบ

๕. จัดเก็บข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของโครงการฝึกอบรมการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สำหรับใช้ประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงานการฝึกอบรมเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในโอกาสต่อไป

๔. ระยะเวลาการดำเนิน

ส่วนที่ ๒
การถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ OTOP

แนวทางดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตร
“การถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ OTOP”

๑. หลักการและเหตุผล

ผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างจากความคิดที่จะสร้างความเจริญแก่ชุมชนให้สามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น สามารถจำหน่ายได้ในตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ ๓ ประการคือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นสากล พึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ และการสร้างทรัพยากรมนุษย์ ผลิตภัณฑ์โอทอปได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลตั้งแต่เริ่มโครงการจนปัจจุบัน

หลักการผลิต OTOP ไม่เน้นการให้เงินสนับสนุนแก่ท้องถิ่นเพราะอาจจะไปทำลายความสามารถในการพึ่งตนเองของชุมชน รัฐบาลเพียงให้การสนับสนุนแก่ชุมชนด้านเทคนิคเพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ตลอดจนช่วยเหลือในด้านโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อให้เป็นช่องทางในการกระจายสินค้าเพื่อไปสู่เป้าหมาย ๓ ประการคือ

๑. มาตรฐานผลิตภัณฑ์คุณภาพระดับโลก ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นต้องมีคุณภาพได้มาตรฐานมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับวัฒนธรรมและมีจุดเด่นเฉพาะ เป็นที่ยอมรับของตลาดภายในและตลาดโลก

๒. มีเอกลักษณ์เป็นที่เลื่องชื่อเพียงหนึ่งเดียว มีการระดมความคิดในการคิดค้นและพัฒนาให้ได้สิ่งที่ดีที่สุดเท่าที่จะช่วยกันทำได้ โดยคำนึงถึงวัฒนธรรมประเพณีในแต่ละท้องถิ่นให้เหมาะสมไม่ซ้ำแบบกัน เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของหมู่บ้านหรือตำบลให้เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป

๓. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการปรับปรุงเทคโนโลยี การสร้างบุคคลที่มีความคิดกว้างไกลมีความรู้ความสามารถให้เกิดขึ้นในสังคม มีการวางแผน การตลาดมุ่งเน้นการผลิตและ บริการโดยคำนึงถึงผู้บริโภคเป็นหลัก

ผลิตภัณฑ์ OTOP ส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร งานวิจัยพื้นฐานการพัฒนาการเกษตรของประเทศตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างรายได้ให้พอเพียงและลดความเสี่ยงในทุกๆด้าน โดยสร้างภูมิคุ้มกันในด้านต่างๆให้เข้มแข็ง ซึ่งหากผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์โอทอปได้น้อมนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการผลิตแล้วจะทำให้ลดหรือขจัดความเสี่ยงจากการดำเนินการผลิตภัณฑ์สินค้าได้อย่างแน่นอน อย่างไรก็ตามผลิตภัณฑ์สินค้าโอทอปแต่ละแห่งย่อมมีชนิดขนาดและรูปแบบของความเสี่ยงต่างกันดังนั้นผลิตภัณฑ์ OTOP เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ให้มีความรู้ในด้านการตลาด การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ การสร้างแบรนด์ สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่มเข้าสู่ระบบตลาดได้

สินค้าโอทอป ควรมีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ตอบโจทย์และมีความทันสมัย การมีบรรจุภัณฑ์ที่ตอบโจทย์กับความต้องการของลูกค้าได้ทำให้การจำหน่ายสินค้าประสบความสำเร็จได้ การออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าโอทอปทุกรูปแบบเป็นสิ่งที่สำคัญ ถ้าหากเราออกแบบและพัฒนาสินค้าโอทอปให้มีรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ดีและสวยงามได้ จะทำให้ตอบโจทย์ได้

บรรจุภัณฑ์ (Packaging) เป็นสิ่งที่ห่อหุ้มหรือป้องกันผลิตภัณฑ์ที่อยู่ด้านในไม่ให้เกิดความเสียหาย และมีสภาพที่สมบูรณ์จนกว่าจะถึงมือผู้บริโภค ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายที่เกิดจากการขนส่ง หรือความเสียหายที่เกิดจากการหมดอายุผลิตภัณฑ์ อีกทั้งยังเพิ่มความสะดวกสบายในการใช้งาน เช่น การหยิบจับหรือหอบหิ้วในการขนส่งผลิตภัณฑ์ ช่วยสื่อสารและส่งเสริมภาพลักษณ์ให้กับผลิตภัณฑ์นั้นๆ ให้ดึงดูดและมีความน่าสนใจ หรือสร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ เรียกได้ว่าเป็นการรวมศาสตร์ทางด้านศิลปะและวิทยาศาสตร์เข้าด้วยกันจนเกิดเป็นบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณภาพ

บรรจุภัณฑ์แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. บรรจุภัณฑ์ชั้นที่หนึ่ง เป็นบรรจุภัณฑ์ที่สัมผัส ห่อหุ้มผลิตภัณฑ์โดยตรง และเป็นบรรจุภัณฑ์ชั้นแรกที่จะป้องกันไม่ให้ผลิตภัณฑ์เกิดความเสียหาย เช่น พลาสติกห่อหุ้มลูกอม

๒. บรรจุภัณฑ์ชั้นที่สอง เป็นบรรจุภัณฑ์ที่ห่อหุ้มผลิตภัณฑ์ชั้นที่หนึ่งและจะป้องกันไม่ให้ผลิตภัณฑ์เกิดความเสียหายอีกชั้นหนึ่ง และยังเป็นบรรจุภัณฑ์ที่ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ให้กับผลิตภัณฑ์ได้เป็นอย่างดี เช่น กล่องใส่ซองลูกอม

๓. บรรจุภัณฑ์ชั้นที่สาม เป็นบรรจุภัณฑ์ที่ห่อหุ้มผลิตภัณฑ์ชั้นที่สองและจะเน้นไปที่ป้องกันไม่ให้ผลิตภัณฑ์เกิดความเสียหายระหว่างการขนส่ง เช่น ลังกระดาษลูกฟูก ลังไม้ เป็นต้น

๔. ปัจจุบันบรรจุภัณฑ์มีบทบาทสำคัญต่อผู้ผลิต เนื่องจากสามารถทำหน้าที่ส่งเสริมการขาย กระตุ้นยอดขายให้เพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ OTOP และ SMEs หลายรายจึงหันมาให้ความสำคัญในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อช่วยให้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นมีคุณภาพ มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น และตรงตามความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด ซึ่งวัตถุประสงค์ของการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์

วัตถุประสงค์ของการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์มี ๒ ประการ คือ

๑. เพื่อสร้างบรรจุภัณฑ์ให้สามารถเอื้อประโยชน์ด้านหน้าที่ใช้สอยได้ดี คุ้มครองผลิตภัณฑ์ได้ประหยัด มีประสิทธิภาพในการผลิต การบรรจุ การขนส่ง การเก็บรักษา การวางจำหน่าย และการอุปโภค ทั้งนี้ การออกแบบต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์ด้านวิศวกรรมศาสตร์และวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วยเป็นส่วนใหญ่

๒. เพื่อสร้างบรรจุภัณฑ์ให้สามารถสื่อสาร และสร้างผลกระทบทางจิตวิทยาต่อผู้บริโภค โดยใช้ความรู้ทางศิลปะเข้ามาสร้างคุณลักษณะของการบรรจุภัณฑ์ให้มีคุณสมบัติต่างๆ ได้แก่

- มีเอกลักษณ์พิเศษของผลิตภัณฑ์
- สร้างความทรงจำหรือทัศนคติที่ดีต่อผลิตภัณฑ์ และบริษัทผู้ผลิต
- ดึงดูดความสนใจของผู้อุปโภคตลอดจนให้เข้าใจถึงความหมาย และคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์

บรรจุภัณฑ์จึงเป็นกลวิธีทางการตลาดที่ทำให้สามารถขายผลิตภัณฑ์ได้เพิ่มมากขึ้น โดยก่อนการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์นักออกแบบจะต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้

- ลักษณะของผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ที่จะทำการพัฒนาบรรจุภัณฑ์นั้นมีลักษณะทางกายภาพอย่างไร เช่น รูปทรง ความแข็งแรง น้ำหนัก ของแข็ง ของเหลว หมดอายุช้าหรือเร็ว

- กลุ่มเป้าหมาย ศึกษากลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายนั้นมีลักษณะนิสัยและความต้องการอย่างไร เพื่อนำไปสู่การออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาด

- การขนส่ง บรรจุภัณฑ์ที่ได้ออกแบบและพัฒนานั้นมีความเหมาะสมกับการขนส่งด้วยวิธีใด เพื่อให้เกิดความสูญเสียระหว่างขนส่งน้อยที่สุด

- การใช้งาน บรรจุภัณฑ์ควรใช้งานสะดวก ไม่ซับซ้อน แต่ยังคงไว้ซึ่งมูลค่า และตอบสนองต่อการใช้งานได้อย่างเต็มที่

- ราคาต้นทุน เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะมีผลต่อการตั้งราคาผลิตภัณฑ์ และราคาต้นทุนบรรจุภัณฑ์ดังกล่าวมีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์หรือไม่

- ข้อกำหนดทางด้านกฎหมาย กฎระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับฉลากการออกแบบบรรจุภัณฑ์ต้องเป็นไปตามข้อบังคับ เช่น การแสดงข้อมูลสำหรับผู้แพ้อาหารตามประกาศสำนักคณะกรรมการอาหารและยา

ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ OTOP และ SMEs สามารถวางแผนสำหรับการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ โดยอาศัยการวิเคราะห์ด้วยหลัก 5W2H เพื่อให้การออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์มีประสิทธิภาพดังนี้

๑. ทำไม (Why) ปัจจัยหรือเหตุผลอะไรที่ทำให้ต้องออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของผลิตภัณฑ์นั้นๆ

๒. ใคร (Who) ผู้ประกอบการต้องทราบว่าจะออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์นี้เพื่อใคร ทั้งนี้เพื่อเป็น การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการทำงานให้ชัดเจน อันจะนำไปสู่การดำเนินการที่มีคุณภาพ

๓. ที่ไหน (Where) สถานที่จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์นั้นอยู่ที่ใด มีการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่มีความเหมาะสมและครอบคลุมถึงความต้องการของผู้บริโภคในสถานที่ ดังกล่าวหรือไม่

๔. อะไร (What) ผู้ออกแบบบรรจุภัณฑ์ตระหนักว่าตนเองกำลังออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์อะไร รูปแบบบรรจุภัณฑ์มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับผลิตภัณฑ์หรือไม่

๕. เมื่อไหร่ (When) การออกแบบและพัฒนาต้องเหมาะสมกับช่วงเวลาและกาลเทศะ ว่าเป็นช่วงเวลาใด เทศกาลไหน

๖. อย่างไร (How) บรรจุภัณฑ์ที่ได้ออกแบบและพัฒนาขึ้นมานั้นตอบสนองการใช้งานอย่างไร และมีวิธีการใช้งานที่ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ และใช้งานอย่างไร

๗. เท่าไหร่ (How much) ผู้ประกอบการต้องรู้ราคาต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์เป็นจำนวนเงินเท่าไหร่ เพื่อทำให้สามารถประเมินมูลค่าของบรรจุภัณฑ์ แล้วนำไปกำหนดราคาในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เหล่านั้นได้

สบู่สมุนไพร

ว่าด้วยเรื่องของสบู่ สิ่งที่ใช้ทำความสะอาด ชำระล้างร่างกาย ที่ได้จากปฏิกิริยาของด่างกับไขมันจากพืชหรือสัตว์ ปัจจุบัน สบู่มีการใช้ส่วนผสมชนิดต่างๆเพื่อปรับปรุงคุณสมบัติของสบู่ให้มีลักษณะพิเศษ ตรงตามความต้องการใช้งานที่หลากหลายขึ้นมีทั้งสบู่ที่มีลักษณะก้อน และสบู่เหลว หากต้องการความไว้วางใจกับการใช้สบู่ที่ไม่ต้องใช้สารสังเคราะห์เพราะจะเกิดอันตราย ที่อาจทำให้เกิดอาการแพ้หรือระคายเคืองได้ สบู่สมุนไพรจึงเป็นทางเลือกที่ดีและนิยมกันมากในปัจจุบัน

สบู่ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ของสบู่ที่ทำให้เป็นก้อนหรือเป็นของเหลว พร้อมด้วยส่วนผสมต่างๆ เพื่อให้มีคุณสมบัติเหมาะสำหรับการใช้ทำความสะอาด ซึ่งก็คือผลิตภัณฑ์สบู่ที่เราใช้กันในทุกวันนี้ ส่วน สบู่ (soap) อีกคำที่พบในสมการเคมีจะหมายถึง สารตั้งต้นสำหรับการผลิตสบู่ นั่นก็คือ เกล็ดสบู่ (soap) ที่ได้จากปฏิกิริยาระหว่างด่างเข้มข้นกับไขมันพืชหรือสัตว์ ร่วมด้วยกับกลีเซอรีน (Glycerine)/กลีเซอรอล (Glycerol) ซึ่งสารทั้งสองเป็นสารตั้งต้นในการทำสบู่เหมือนกัน แต่จะให้ผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งจะเรียกว่า เกล็ดสบู่

สบู่กับสมุนไพรเกี่ยวข้องกันได้อย่างไร

ในคำจำกัดความของสมุนไพร คือ ยาที่ได้มาจากผลิตผลทางธรรมชาติ อย่างพืช รวมทั้งจากสัตว์และแร่ธาตุ เพื่อใช้ประโยชน์ในการบำรุงร่างกายและสามารถรักษาโรคได้ สำหรับสบู่ คือ สิ่งที่ใช้ทำความสะอาดร่างกาย ขัดคราบไคลผิวกายให้หมดจด ชำระล้างสิ่งสกปรกได้ดี ที่ทำจากไขผสมสารเคมีหลายชนิด ในสบู่มีสารที่สามารถฆ่าเชื้อโรคและแบคทีเรียได้เป็นอย่างดี เมื่อสองสิ่งนี้มารวมกันจึงได้สิ่งที่สามารถทำความสะอาดร่างกายและดูแลผิวพรรณ แล้วยังช่วยบำบัด รักษาโรคได้ คือสบู่สมุนไพร

เลือกใช้สบู่สมุนไพรให้เหมาะกับสภาพผิว

เราควรเลือกใช้สบู่ให้เหมาะกับสภาพผิวแต่ละประเภท เพื่อส่งผลให้ผิวมีสุขภาพดี เช่น ผิวแห้งจะมีสภาพแห้งกร้าน ขาดความชุ่มชื้น สังเกตได้หลังจากล้างหน้าหรือหลังอาบน้ำ ผิวจะแห้งดึง สบู่ที่เหมาะต้องเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับผิว เช่น สบู่นม แตงกวา น้ำผึ้ง มะเขือเทศ สำหรับผิวมัน จะมีน้ำมันส่วนเกินมากเนื่องจากรูขุมขนกว้าง ต้องใช้สบู่ที่ช่วยลดความมัน ลดเชื้อแบคทีเรีย เช่น สบู่กระเจี๊ยบ กรีนที ฟ้าทะลายโจร ดาวเรือง สำหรับคนที่มีสภาพผิวที่ปกตินั่นคือ ผิวผสม สามารถเลือกใช้สบู่ได้ทุกประเภท

สบู่สมุนไพรกับแก้ปัญหาผิวพรรณ

เมื่อสภาพผิวพรรณเกิดปัญหา ต้องได้รับการดูแลและเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่เหมาะกับสภาพผิวและควรหาสิ่งที่สามารถช่วยแก้ไขหรือลดปัญหานั้นได้ อย่างเช่น คนที่มีผิวมันปัญหาก็คือ มีโอกาสจะเกิดสิวได้ง่าย จึงใช้สบู่ที่ช่วยลดความมัน ลดเชื้อแบคทีเรีย ลดการเกิดสิว ผด ผื่นคันต่างๆ เช่น สบู่สมุนไพรขมิ้นชัน ว่านน้ำ ส้ม มะเฟือง มะขาม มะละกอ ฟ้าทะลายโจร บัวบก เป็นต้น หากมีผิวแห้งมากๆ ต้องสบู่ประเภทที่ประกอบด้วย ข้าวกล้อง บัวบก แตงกวา แต่เมื่อมีจุดด่างดำ ต้องเป็นสบู่ มะหาด ว่านสาวหลง หัวไชเท้า เป็นต้น

การใช้สบู่สมุนไพรให้เกิดประโยชน์และปลอดภัย

สมุนไพรแต่ละชนิดย่อมมีสรรพคุณที่แตกต่างกัน และเมื่อเลือกใช้สบู่สมุนไพร ด้วยความไว้วางใจว่าสมุนไพรอย่างไรคือต้องดีนั้น หากลองพิจารณาว่าทุกสิ่งมีทั้งด้านบวกและด้านลบ หากขาดความรู้ในการใช้อาจส่งผลให้เกิดผลข้างเคียงต่อร่างกายได้ ฉะนั้น การเลือกใช้สบู่สมุนไพรก็เช่นกัน ต้องทราบสรรพคุณและผลกระทบว่ามี

หรือไม่ ให้ครบถ้วน ต้องมีความถูกต้องของพืชสมุนไพรและคุณภาพที่เหมาะสม ต้องไม่มีการปนปลอม เพื่อจะได้เลือกใช้ให้เหมาะกับสภาพผิว หรือแก้ปัญหาสภาพผิวได้ตรงจุดและเกิดประโยชน์สูงสุด

วิธีการทำสบู่ก้อนสมุนไพร

ส่วนผสม

๑. กรีเซอร์รีนก้อน ๑ กิโลกรัม

๒. น้ำหอม ๑/๒ ออนซ์

๓. น้ำสะอาก หรือน้ำสมุนไพรหรือกันเสียรวม ๓๕ ซีซี

๔. สมุนไพร อโวคาโด,ฝาง,ฟักข้าว,ว่านหางจระเข้,น้ำผึ้งมะนาว,อัญชัน,ฟ้าทะลายโจร

ขั้นตอนการทำ

๑. เตรียมอุปกรณ์ทุกอย่างให้พร้อม หม้อสำหรับต้มสบู่. ไม้พาย พิมพ์สบู่, เตาความร้อน

๒. นั่นกรีเซอรีนก้นให้เป็นชิ้นเล็ก ๆแล้วใส่ลงในหม้อต้มสบู่

๓. นำหม้อต้มสบู่ตั้งบนเตาความร้อน ใช้ไฟอ่อน ๆ คนจนกรีเซอรีนเกร็ขุ่นละลาย

๔. ยกลงจากเตาคนให้ละลายอีกครั้งแล้วผสมน้ำ หรือน้ำสมุนไพรคนให้เข้ากัน

๕. ผสมน้ำหอมแล้วคนให้เข้ากัน เทน้ำสบู่ที่ผสมแล้วลงในแบบพิมพ์

๖. ปล่อยให้สบู่จับตัวเข็งเป็นก้อน แกะสบู่ออกจากพิมพ์

ตะกล้าจักรสาน

เครื่องจักสานไทย ในภาคต่างๆ นั้น มีมากมายหลายชนิด และมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่แตกต่างกันไป ลักษณะเฉพาะถิ่นของเครื่องจักสานเหล่านั้น สะท้อนให้เห็นสภาพภูมิศาสตร์ของแต่ละท้องถิ่น สภาพการดำรงชีวิต ขนบประเพณี ความเชื่อ ตลอดจนถึงการนับถือศาสนาของกลุ่มชน ที่ผลิตเครื่องจักสาน มีคุณค่าเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของชุมชนท้องถิ่นต่างๆ ได้ดีนอกจากนี้ เครื่องจักสานยังเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่สะท้อนให้เห็นภูมิปัญญาของชาวบ้าน เช่น สะท้อนให้เห็นความชาญฉลาด ในการเลือกสรรวัตถุดิบ ที่นำมาใช้ทำเครื่องจักสาน ซึ่งชาวบ้านจะมีความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติของวัตถุดิบแต่ละชนิดเป็นอย่างดีแล้วนำมาดัดแปลงแปรรูปเป็นวัสดุที่ใช้ทำเครื่องจักสานด้วยวิธีง่ายๆ แต่สนองการใช้สอยได้ดี เช่น ชาวภาคใต้นำใบลำเจียก หรือใบปาหนัน มาจักและสานเป็นเสื่อและกระสอบ โดยนำใบลำเจียกไปลนไฟ ให้ใบนิ่ม ก่อนที่จะจักเป็นเส้น หรือนำต้นลำเจียกไปแช่โคลน แล้วรีดให้แบน หรือการจักไม้ไผ่เป็นตอกแบบต่างๆ ให้เหมาะสม ที่จะใช้สานเครื่องจักสานแต่ละชนิด สิ่งเหล่านี้เป็นภูมิปัญญาพื้นบ้าน ที่ชาวบ้านเรียนรู้ จากการสังเกต และการทดลองสืบต่อกันมาแต่บรรพบุรุษ จนทำให้เครื่องจักสานแต่ละชนิด มีรูปแบบ และประโยชน์ใช้สอยที่สมบูรณ์ลงตัว

คุณค่าอีกประการหนึ่งของเครื่องจักสานคือ คุณค่าทางศิลปะ และความงาม เครื่องจักสานหลายชนิดมีรูปทรง โครงสร้าง และลวดลายที่ลงตัวงดงาม อย่างยากที่จะหาเครื่องมือเครื่องใช้ประเภทอื่นเทียบได้ เช่น ก่องข้าวของภาคเหนือ และภาคอีสาน ซึ่งเป็นตัวอย่างของเครื่องจักสาน ที่ได้รับการออกแบบอย่างแยบยล สนองการใช้สอยได้เป็นอย่างดี เพื่อให้เก็บความร้อนได้ดี ก่องข้าวจึงเป็นภาชนะ สำหรับใส่ข้าวเหนียวนึ่งได้ดีที่สุด ซึ่งเป็นผลจากการออกแบบ ที่แยบยลของช่างพื้นบ้าน ที่ได้ทดลอง ปรับปรุง สืบทอดกันเรื่อยมาเป็นเวลานาน นอกจากนี้รูปทรงของก่องข้าวแต่ละท้องถิ่น ยังมีความงดงามแตกต่างกันไป

คุณค่าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของเครื่องจักสานไทย คือ คุณค่าในการแสดงออกทางอารมณ์ และจิตใจของช่างพื้นบ้าน เครื่องจักสานหลายชนิดของไทย สานอย่างละเอียดประณีต ซึ่งแสดงให้เห็นอารมณ์ที่ละเอียดอ่อนของผู้สานได้เป็นอย่างดี และความละเอียดประณีตนั้น เริ่มตั้งแต่การแปรรูปวัตถุดิบ เช่น การจักตอก และเหลาหวายให้เป็นเส้นเล็กๆ เพื่อใช้สานและถักส่วนที่ต้องการความละเอียดประณีตของเครื่องจักสาน จนถึงการสานเป็นลวดลายซับซ้อนอย่างลายดอกพิกุล หรือลายสานของเครื่องจักสานย่านลิเภา เป็นต้น เครื่องจักสานไทย เป็นงานศิลปหัตถกรรม ที่มีคุณค่ายิ่งอย่างหนึ่งของไทย ที่ทำสืบทอดกันมาแต่โบราณ แม้ทุกวันนี้จะมีเครื่องมือเครื่องใช้ ที่ทำจากโรงงานอุตสาหกรรมมากขึ้นก็ตาม แต่ก็ยังมีเครื่องมือเครื่องใช้หลายชนิด ที่ไม่สามารถผลิตด้วยวัตถุดิบอื่นๆ ที่ผลิตด้วยเครื่องจักรตามระบบอุตสาหกรรม มาใช้แทนเครื่องจักสานได้ เช่น เครื่องจักสานประเภทก่องข้าวที่กล่าวแล้ว ไม่มี ภาชนะอื่นใดใส่ข้าวเหนียวนึ่งได้ดีเท่าก่องข้าว และกระติบที่สานด้วยไม้ไผ่ ไม่มีเครื่องจับปลาที่ ทำด้วยวัตถุดิบอย่างอื่นมาแทนที่ ลอบ ไซ สุ่ม ที่ สานด้วยไม้ไผ่ได้ สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นคุณลักษณะ พิเศษของเครื่องจักสานที่มีคุณค่าในตัวเอง ยากที่ จะใช้งานหัตถกรรมและอุตสาหกรรมอย่างอื่น ทดแทนได้ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เครื่องจักสานมีอายุ ยืนยาวสืบต่อกันมานานนับพันปี แม้ในปัจจุบัน การทำเครื่องจักสานจะลดจำนวนลงไปบ้าง ตามสภาพสังคมวัฒนธรรม ที่เปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรม มาเป็นสังคมเกษตรอุตสาหกรรม และก้าวต่อไปเป็น สังคมอุตสาหกรรม ที่การผลิตสิ่งต่างๆ ด้วยมือจะต้องลดลง เปลี่ยนมาเป็นการผลิตด้วยเครื่องจักรกลก็ตาม แต่เครื่องจักสานยังเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ ที่ยังไม่สามารถผลิตได้ด้วยเครื่องจักรกล เพราะการทำเครื่องจักสาน ต้องใช้ความชำนาญ และความสามารถเฉพาะตัวของช่างพื้นบ้านแต่ละถิ่น สิ่งเหล่านี้เป็นคุณค่าพิเศษของเครื่องจักสานที่ต่างไปจากผลิตภัณฑ์อื่นที่ผลิตด้วยเครื่องจักร เครื่องจักสานจึงเป็นงานศิลปหัตถกรรม ที่มีคุณค่ายิ่งอย่างหนึ่งของไทยที่ควรอนุรักษ์ไว้สืบไป

วิธีการทำตะกร้าจักรสาน

วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้

๑. หวายเทียม

๒. กรรไกร

๓. เหล็กแหลม

ขั้นตอนการผลิต

๑. โครงตะกร้า ขั้นตอนการนำหวายทั้งต้นมาโครงตามแบบที่ต้องการจะทำ

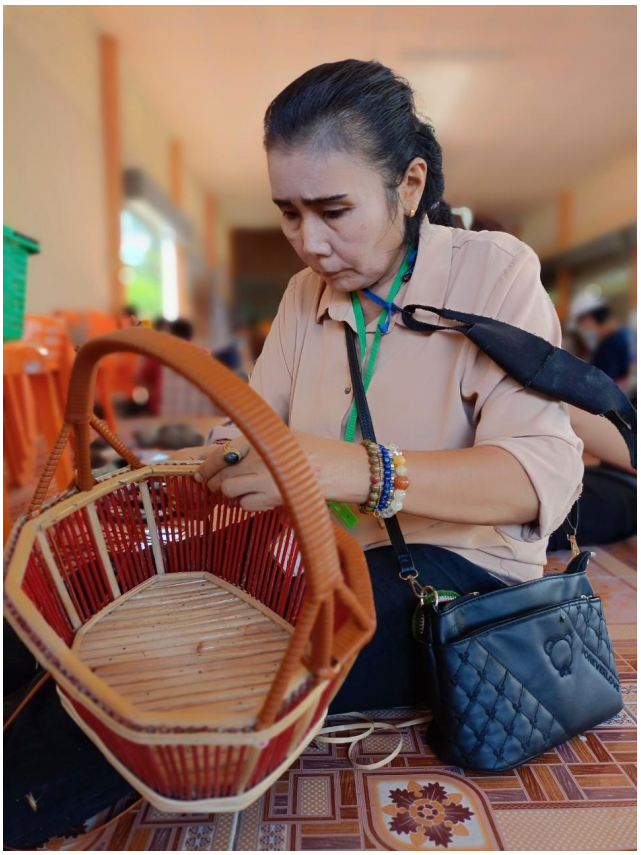

๒. นำหวายเทียม มาสานตามหูจับขอบตะกล้าจักรสาน

๓. สานปากตะกร้า สานตามขอบของตะกล้าตามหวายของตะกล้าจะครบรอบ

๔. การสาน คือ ขั้นตอนที่ต้องใช้ความละเอียดมากที่สุด สานตามเสาของตะกล้าเพื่อที่จะให้เป็นลายที่ต้องการ

๒. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มูลค่าให้แก่ทรัพยากรของชุมชน และต่อยอดเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า

๒. เพื่อเพื่อหารายได้ให้แก่คนในชุมชน covid-๑๙

๓. เพื่อยกระดับผู้ประกอบการให้มีกิจการที่ดีขึ้น

๔. เพื่อส่งเสริมให้ภูมิปัญญาและทรัพยากร ในท้องถิ่นมีคุณภาพที่ดีขึ้น

๓. โครงสร้างของหลักสูตร

หลักสูตรการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ OTOP ประกอบด้วยการเรียนรู้ดังนี้

๑. ลักษะณะของเนื้อหาที่กำหนดในหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สำหรับวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรได้มีการนำรูปแบบ เทคนิคการสื่อสารการพัฒนาที่ทันสมัย เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย การศึกษาเรียนรู้มีความยืดหยุ่น โดยเน้นการเรียนรู้จากวิทยากร

๒. ลักษะณะและวิธีการอบรม มีการเรียนรู้จากทฤษฎี แนวคิด เทคนิค วิธีการ ประสบการณ์ ตัวอย่างทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่อบรม วันแรกจัดให้มีการปฐมนิเทศชี้แจงรายละเอียดหลักสูตร ระเบียบปฏิบัติในการอบรม การจัดระบบกระบวนการคิด วิธีคิดในการเรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การวางแผนการทำงาน การศึกษากลุ่ม การปฏิบัติการวางแผนในการพัฒนาตนเอง การเสริมสร้างภาวะผู้นำ

๓. โครงสร้างหลักสูตร มีความรู้ทางด้านการตลาด ๕ ชั่วโมง การศึกษาดูงาน ๓ ชั่วโมง การฝึกอบรม ๗ ชั่วโมง และการนำเสนองานกลุ่ม ๕ ชั่วโมง รวม ๒๐ ชั่วโมง

๔. เวลาในการฝึกอบรม

หลักสูตรการจัดฝึกอบรมการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ OTOP ใช้เวลาฝึกอบรมจำนวน 20 ชั่วโมง ณ หน่วยจัดฝึกอบรม

๕. แนวทางการฝึกอบรม

๑.เรียนรู้จากวิทยากรที่เชี่ยวชาญทางด้านบรรจุภัณฑ์ ของท้องถิ่น

๒.จัดนิทรรศการแสดงผลงานผลิตภัณฑ์โอทอปของผู้เข้ารับการอบรม

๓.จัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยากรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning ผสมกับวิธี Group Dynamic

๖. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม

๑. เอกสารประกอบการอบรม

๒. slidware ได้แก่ Powerpoint สำหรับใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการอบรม

๓. วัสดุฝึกอบรม

๗. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกอบรม โดยประเมินจาก

๑.ผลงาน

๒.พฤติกรรมการมีส่วนร่วม

๓.ระยะเวลาในการเข้าฝึกอบรม

๔.การแลกเปลี่ยนความรู้

๘. เกณฑ์การประเมินผลการฝึกอบรม

ผู้ผ่านการฝึกอบรมจะต้องมีการประเมินดังนี้

๑. การประเมินผลงานกลุ่มต้องมีผลงานอย่างน้อยคนละ ๒ ชิ้น

๒. ระยะเวลาการเข้าฝึกอบรมต้องไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐

๙. กลุ่มเป้าหมายในการฝึกอบรม

ประชาชนที่อาศัยอยู่ที่ตำบลเกาะตะเภา จำนวน ๔๐ คน

๑๐. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้ผ่านการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาสินค้าของตำบลเกาะตะเภาได้

๒. ผู้ผ่านการฝึกอบรมสามารถหารายได้ให้แก่คนในชุมชนในตำบลเกาะตะเภาได้

๓. ผู้ผ่านการฝึกอบรมสามารถทำให้กิจการมีความเป็นไปที่ดีขึ้นได้

๔. ผู้ผ่านการอบรมสามารถเพิ่มมูลค่าภูมิปัญญาและทรัพยากรในท้องถิ่นได้

ส่วนที่ ๓
การประเมินผลการฝึกอบรม

ใบลงทะเบียนเข้ารับการฝึกอบรมการพัฒนาเพื่อยกระดับสินค้า OTOP ให้ชุมชน
ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ OTOP
ตำบลเกาะตะเภา อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก

ลำดับ	ชื่อ – สกุล	ลายมือชื่อ		หมายเหตุ
		๐๘.๓๐-๑๒.๐๐ น.	๑๓.๐๐-๑๖.๓๐ น.	

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ลายมือชื่อ		หมายเหตุ
		๐๘.๓๐-๑๒.๐๐ น.	๑๓.๐๐-๑๖.๓๐ น.	

แบบสอบถาม

ขอความอนุเคราะห์ท่านตอบแบบสำรวจ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามความเป็นจริง

<u>ข้อมูลทั่วไปของผู้รับบริการ</u>

๑. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

๒. อายุ

☐ ต่ำกว่า ๒๐ – ๓๐ ปี ☐ ๓๑ – ๔๐ ปี ☐ ๔๑ – ๕๐ ปี ☐ มากกว่า ๕๐ ปี

๓. อาชีพ

☐ เกษตรกร ☐ รับจ้างทั่วไป ☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ☐ อื่นๆ ระบุ.....

<u>ความพึงพอใจการจัดกิจกรรมอบรมด้านต่าง ๆ</u>

ท่านมีความพึงพอใจต่อการให้บริการด้านต่างๆอย่างไรบ้าง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑.	**ด้านวิทยากร**					
๑.๑	การถ่ายทอดความรู้และการอธิบายเนื้อหาของวิทยากรมีความชัดเจน					
๑.๒	วิทยากรในภาพรวมมีคุณภาพเหมาะสม					
๑.๓	ผู้ให้การฝึกอบรมให้คำอธิบายและตอบข้อสงสัยได้ตรงประเด็น					
๑.๔	ผู้ให้การฝึกอบรมมีความสุภาพ เป็นมิตร ดูแลเอาใจใส่					
๒.	**ด้านสถานที่/ระยะเวลา**					
๒.๑	ความพึงพอใจต่อสถานที่และสภาพแวดล้อมในการจัดอบรม					
๒.๒	ความเหมาะสมของอุปกรณ์ในการจัดอบรม					
๒.๓	ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม					
๓.	**ด้านความรู้ความเข้าใจ**					
๓.๑	หลังจากได้รับการอบรมท่านมีความรู้เพิ่มมากขึ้นเพียงใด					
๓.๒	ประโยชน์ที่ท่านได้รับจากการอบรม					
๔.	**ด้านการนำความรู้ไปใช้**					
๔.๑	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้					
๔.๒	สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ส่วนที่ ๔
ภาคผนวก

โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
(1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย)

